

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Majelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. <i>Kéziratok nem adóznak vissza.</i>	Előzetesét a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, azt. István-tér 1.	Felolvasó szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előzetési ár: Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 3 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttár sorankint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedély.

Mit tett eddig a néppárt.

Egyesek úgy mint egyesületek, egyes polgárok úgy, mint polgárokból alakult pártok működésének értéke attól van föltételezve, hogy e működés mily hatással van a közjóra. Elszigetelt érdekek és érdekcsoportok dédelgetése csak fölbillentí az egyensúlyt, mely nélkül a közjótér ingatag alapon nyugszik; sőt az érdekharcok bonyodalmait hozza létre, melyekből csak győzöttek és legyőzöttek jöhének elő.

Ott pedig, a hol győzők és legyőzöttek vannak egymással szemben, nem lehet nyugalom, nem lehet béke: a társadalmi boldogság ez első feltétele. Olyannak kell a közjóra törekvő párt működésének lenni, mint a permetező eső, mely mindenütt felüdüti a növényzetet és mint a nap jótékony melege, mely annak fejlődését a tegnap kelt fűtől a százados tölgyig egyiknek egyaránt eszközli.

Anélkül nincs, hogy a kertész egyik növényt a tulságos napsütéstől, a másikat a túlbő eszéstől ne védje-övéja, de csakis a saját érdekében és mégsem a másíknak rovására.

Ebből világos, hogy pártnak nem szabad érdekszövetkezettnek lennie: mert az csak a szövetezetek érdekeit s nem a közjótér tartja szeméi előtt. Nem nehéz eltalálni, hogy politikai pártjaink közül melyik tartozik e kategóriába.

De az is világos, hogy egy ily alapon szervezett párt a legerősebb kötelekkel van összekapcsolva; mert az emberi önzés tudja az érdekszálakból a legelszakhitathatlanabb kötelekeket fenni.

Ily érdekszövetkezet jellegével bíró párttal szemben tehetetlené válik a legszébb czélokkal bíró és legnemesb érdekeket szolgáló párt, ha e czélok nem alkalmasak arra, hogy az egész összességet áthassák; ép úgy, mint a vér, mely csak úgy élte a testet, csak úgy teszi erősekké az összes testtagokat, ha szabályos keringéssel s arányos beosztással oszlik meg a test-szervezetben. Innen van eddigi ellenzéki pártjainknak tehetetlensége amazzal szemben. Másként van ez a néppárttal, mely a nemzet összességének életérdekeit öleli fel; szem előtt viseli ez a herczegnek úgy, mint az utolsó napszámosnak, a milliomas gyártulajdonosnak, mint a kisiparosnak, a miniszternek, mint az utolsó közhivatalnoknak jogos érdekeit.

A nemzet igazi életérdekeinek tette a legnagyobb szolgálatot a néppárt, midőn szakatosan körvonaloza az érdekeket, ezek köre tömörülésre szolítja a nemzet tagjait vallás, nemzetiség és osztálykülömbőség nélkül. E tömörülés, melynek kialakulása a jegezedés törvénye szerint elmaradhatlan, egyedül képes a bár erős alapon szervezett, de csak hatalmi eszközökkel, s tehát csak mesterséges eszközökkel fenntartható liberális párttal szemben a kellő súlylyal föllépni. Nagy érdemök a néppárt megalkotóinak és vezérének az, hogy e tömörülést nem odavetett hangzatos szólások és jelszavakkal, hanem polgári jogok és köteleksek fogalmainak tiszta kifejtésével s terjesztésével eszközölk.

Ama félszázad alatt, mióta a jobbágság fölszabadított s a nép az alkotmány sánczai közé beboesáttatott, nem tétetett annyi a nép politikai revelésére, politikailag éretté tételére s a jogok és kötelekseknek a köztudatba való átplántálására, mint a mennyit a néppárt alig egy év alatt tett.

A néppárt politikai akció balépése vetette föl a választások tisztaságának kérdését is: mert csak ez okozta azt, hogy az uradmon levő párt az eddigi ellenzékekkel szemben csak suttymban alkalmazott hatalmaskodásaival egész nyíltan lépett fel, könnyen megmagyarázható okokból, a választások szabadságának durva elfojtására.

Azon hatalmas és egészséges légáramlat, melyet a néppárt vezetett be politikai életünkbe, lebbentette föl a leplet a rothadt és büzhödt állapotokról, melyek rákfeneként ették magukat bele a nemzettestbe s amellyekkel szemben eddigi gyöngé ellenzéki pártjaink semmire nem tudtak menni; mert hát vana sine viribus ira. Azt a korrupciót, melyet a liberális párt nálunk meghonosított, tehetetlen pártok kiirtani képtelenek; erre csak a nemzet összessége jogos érdekeinek széles alapjára támaszkodó erős párt vagyis a néppárt képes. Itt csak az az elementáris erő segíthet, mely a nép romlatlan lelkiismeretében nyilatkozik meg és amely nem alkuszik meg semmiféle gátsággal. Ezek után a kérdés, hogy mit tett eddig a néppárt, összegezve csak az eddig mondottakat, bátran felelhetjük:

A néppárt a politikai tevékenységnek minden eddigi párténál tágasb mezőt nyi-

tott, annak nemesb irányt jelölt: a jogok és köteleksek tisztább fogalmait a legszélesb körökben terjesztí: a nemzet minden rétegét a politikai érettség oly fokára törekszik emelni, mely egyedül teszi azt képessé az egészséges politikai élet funkcióira: a korrupciónak hatalmasan nyakára lép, hogy hydratejeit levágva, romboló munkájában azt megakadályozza.

Ez egy új honalapításnak egy újabb ezredévre való hatalmas programja, mely megérdemli, hogy az új ezredév küszöbén e hazának minden lakója melléje álljon, párosítva nemes lelkesedéssel józan mérésékeltséget.

Z. Gy.

BELFÖLD.

— **Néppárti gyűlések.** Mihelyt a tél megszűnik, a vidék számos helyén néppárti gyűlések fognak tartani: Így el van határozva néppárti gyűlés tartása Erdén (Fejérm.), Nyergesújfalun (Esztergom.), Légradon (Muraköz), Bareson (Somogy.), Sz. Simonban (Gömör.) és Karavukéván (Bácsm.).

— **Tolvajok, orgazdák.** Ha emlékeztünk nem csak Európának nincs egyetlen parlamentje sem, hol ily kifejezésekkel illeték a kormányt és a többséget. Nálunk azonban megtörtént. A hétfői ülésen kapták meg e nem épen hízogó titulusokat a felháborodott ellenzéki képviselőktől. Bár nem vagyunk barátai a tulerős kifejezéseknek és a parlamenti botrányoknak; az ellenzék felháborodását jogosnak tartjuk. Mert a mit a Bánffy-kabinet művel, az a közmorálnak valóságos lobbaltapossása. Az egész ország látja, hogy a kormány vétkes a Pulszky-féle ügyben. Azt az összeget, melyet ez az ember részben haszontalanságra kiadott, részben elfecsérelt, részben elsikkasztott, nem lett volna szabad kiutalványozni. A p p o n y i Albert higgadt beszédben parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését indítványozza. Bánffy azonban feláll, s miként a Miklós főispán vicinális vasutjánál, megtagadta a hozzájárulást. A liberális párt nem akarja kinyitni a maga szemetes ládáját. A korrupció csak tenyészék tovább, legfőlebb áldozatul dobják, a ki elég ügyetlen volt a közfigyelmet magára vonni. Az ország vagyona és jövedelmei azonban jövőre is szolgáljanak közprédálul pártczélokra és pártemberek hasznára. Hát ezt már csakugyan lehetetlen nyugodt hangulattal tűrni.

Mai lapunk 8 oldal.

És ha az ellenzék vihart zúdít a kormányra, vessenek magukra azok, kik a korrupció dédelgetése által elkészerítik a népet és kompromittálják országunkat a külföld előtt.]

A katolikus kör közgyűlése.

Örvendés napja volt vasárnap Székesfejérvár katolikus közönségének. Az egy év óta fennálló kath. kör közgyűlése alkalmat szolgáltatott annak dokumentálására, hogy a katolikus szellem szent István városában nemcsak fültámadt, de él, virágzik és nemes gyümölcsöket van hivatva teremni. Jól esett látnunk, hogy a közgyűlés iránt, melynek tárgysorozata semmi rendkívülit nem ígért, mily nagy és buzgó érdeklődés nyilvánult. Nem csupán a belvárosi kör tagjai, hanem az összes külvárosok fiókegyelei megjelentek, imponáló hallgatóságot képezve a ciszterciáták főgimnáziumának dísztermében. Több mint 1000 tag hallgatta közönséggel figyelemmel ama lelkes beszédeket, melyek a védnök, az elnök és a titkár szájából elhangzottak.

Nem volt itt szó politikáról és néppártiról. Ellenségeink hiába rígalmazták előre és talán gyanúsítják utólag is a kath. kört: a jelentések és a buzdító szavak csupán arra szorítottak, hogy a kath. társadalom tömörülésének szükséges voltát bizonyítsák. A katolikus körök e tömörülésnek közvetítői. A mi ezután következik: az összetartósság érzetéből kifolyó közös nézetek, s a nézetek érvényesítésére irányuló akció: mindez már kívül esik a katolikus körök falain. Ez a polgárok szabad elhatározásának és cselekvésének nyilvánulása, melyet alkotmányos államban kifogásolni vagy megtámadni a legnagyobb jogtalanság.

Nem habozunk bevallani, hogy a székesfejérvári kath. körök megalakításának és fennállásának máris sok üdvös és örvendés jelenségét látjuk a köz- és tár-

sadalmi életben. És még jobban fogunk örülni, ha a katolikus szellem hatása jövőre intenzívebbé válik. Hasznára lesz ez első sorban városunknak, s a példanyújtás révén az egész országnak. Azokat a fennkölt szavakat, melyeket Székesfejérvár püspöke hangoztatott a közgyűlésen, minden katolikusnak meg kell szívlelnie, hogy híven teljesítse a haza iránt való kötelességeit.

A közgyűlést megelőzőleg a kör tagjai délelőtt 1/2-1-kor szent-misést hallgattak a ciszterciáták templomában. A miszt Prifach József nagyprépost végezte. Mise után felvonultak a gimnázium dísztermébe, hol az elnöki asztalt Prifach József nagyprépost foglalta el. Félitzenkettőkor jelent meg dr. Steiner Filöp püspök, kit a hallgatóság lelkes éljenzéssel üdvözölt.

A gyűlést Prifach elnök a következő nagyszabású, és mély hatást keltő beszéddel nyitotta meg:

Méltóságos, Főtisztelendő Püspök és pápai Trónálló-védnök Ur!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A miután oly epedve sóhajtoztunk: azt Isten kegyes jóvoltából végre szerencsésen elértük. Forró vagyunk volt ugyanis, hogy akik érzelme nézve már eddig is egyek voltunk, külsőleg is egyesülhessünk! oly otthonban, hol egymással, többször találkozá, közelebbről megismerkedhessünk, társadalmi ügyeinket bizalmasabban megbeszélhessük, kath. meggyőződésünknek megfelelő viselkedésre és cselekvésre egymás lelkesedéséből erőt merithessünk, kath. érdekeinket üdvös eszmecsere által alaposan megvitathassuk és közös megállapodás szerint azokat minden egyes alkalommal sikeresen előmozdithassuk, szóval, hogy bensőleg egyesülve és külsőleg, sorakozva, mint egy jól szervezett tömör testület vehessük ott, a hol kell, latba akaratumk súlyát és terelhesük biztos révbe jogos óhaj-tásaink sajkáját!

És hogy mennyire szükséges részünkről napjainkban ezen egyesülés és tömörülés, mutatják a sajnálatos viszonyok, melyek közt élünk. Ime mi katolikusok, kik pedig szent

István első királyunk korától fogva mai napig Magyarországnak és lakói vagyunk és hazánk népességének még most is két harmadát képezzük, műveltségre nézve pedig semmivel sem állunk hátrább más vallású polgártársainknál, szinte idegenek lettünk hazánkban! Annnyira sértettegetünk legszentebb érdekeinkben, hogy szinte hihetetlennek tetszenék, ha fájdalom! való igaz nem volna; — annyira mellőztettünk minden téren, hogy a legbeteltyárosabb állások, a legjövendelmzőbb hivatalok háromnegyed része ellenfeleink kezében van és csak mintegy negyedrészt jut kegyelemmorzsaként elvtársainknak!

És vajjon honnan magyarázható meg ezen feltűnő aránytalanság? Honnan származik e viszás helyzet? Egyrészt onnan m. t. közgyűlés! mert „e világ fiai eszesebbek az ő nemőkben a világosság fainál“ (Luk. 16. 8.) — eszesebbek, az az: élelmesebbek, éberebbek, mozgékonyabbak és tevékenyebbek oly dolgokra nézve, melyek e világot és az ő földi jólétüket illetik! — az éberségben, mozgékonyabbak és tevékenységben nem ártana ugyan őket követnünk: de az élelmességnek minden ágában már mégsem versenyezhetünk velők, a mennyiben a mi kath. erkölestannunk sok olyant tilt nekünk, a mit ok céljaik kivételében megengedhetőnek tartanak magukra nézve! — A világ fiai abban is eszesebbek a világosság fainál, hogy szorosán összetartanak! Jól tudják ellenfeleink, hogy „a hármast kötélen nehezen szakad el“ (Préd. 4. 12.), azért sorakoznak, tömörülnek és tartanak oly szoroson össze minden oly alkalommal, midőn egy bizonyos célzt akarnak elérni; és hogy nem sikertelenül: mutatja a mindennapi tapasztalás, mely szerint ok, a szám szerint hozzánk képest ugyancsak parányi, de egyesített erejüknél fogva mégis döntő hatalmu kisebbség uralkodik a helyzet felett!

És mi, m. t. közgyűlés! mit állítottunk eddig ezen csak látszatra félelmetes törpe óriással szembe? Alig valamikéval többet a semminél! Oldott kéve voltunk bizony eddig m. t. közgyűlés! — melynek egyes kiválóbb szálai, ha nemes felbuzdulásukban meg is kísérelték

TÁRCZA.

Modern angyal.

Irta: Kines István.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Angyal volt ő, valóságos angyal: szárnya kellett volna csak, hogy direkte beleröpüljön a mennyország teljes közepébe. Ott is megcsodálták volna az ártatlanságát, a szerénységét s azt az áldott jó szívét.

Csak hogy a világ ókulájából régen kitört már az idealizmus tüve s az élet, ez a csalárd optikus, a realizmus leneséjét tette helyébe. A világ, hogy először nézett rajta keresztül, nem tudta hányadán van, a megerőltetés akárhányszor fakasztott szeméből fájó könyeket, hanem lassan beletörődött: megszokta már, hogy az ókulája már most a visszajárol mutassa a képeket. Azért nem látott abban az angyalban a patikus feleségénél egyebet.

A patikus Fényes Gabi volt. Ő tudta egyedül, hogy az ő felesége angyal — valóságos angyal.

Csak hogy az angyalok fölött beborult az ég manapság. A sorsuk hasonlít az őzike sorsához, mely az őserdő pusztulása után a kúrkorizásban veszi magát. Ha a vadászterület bérlője meg is könyörül rajta — hajszolni

kezdik a vadászok. S a hajsz vége az őzike pusztulása.

Fényes Gabi feleségét is megkörnyékezte a veszedelem. Hiába volt olyan tiszta mint a hó, hiába lángoló a férje iránti szerelem mint kánikulai napsugár — némely ember előszere-ttel viseltetik a fagyos tél iránt, a másik meg a nyárért szokott élni halni. Következés-kép az angyal sem hagyta hidegen a világot. Utána bomlott minden ember.

Annnyian jártak Fényes Gabi vendégszerető házához, hogy a sürgönyhordó az urakat rendszeren itt kereste s ha véletlen csakugyan nem találtattának volt itt, csak azután ment a lakására. S hogy ezek az urak nem Fényes Gabi szerelmes örezi kedvéért adták egymásnak olyan sürin a kilincset, azt a patikus maga tudta legjobban.

Először örült a megtiszteltetésnek. Büszke volt rá, hogy az ő angyalához bucsut jár a világ. Hiába! a világból csak mégsem veszen ki az erény iránti tisztelet.

Hanem Fényes Gabi a végén mégis gondolkodóba esett.

Azon kezdte köszörülni az esztét, mit csinálna ő, ha ő is angyalnak termelt volna? Ő bizony nem szegődött volna a mai világban senki védőjéül. Szegény őrangyalok! mennyit erőlködnek, mennyit oktatják az embereket, mily szívesen vinnék őket a jóra s mégis mennyi gassz terem a föld hátán! Lehetetlen, hogy szívünk el ne szomorodjék, hogy szemünk keserü könnyeket ne hullasson annak láttára.

És az ő angyala?

Nos igen, az is elzomorodhatik. Az a világ, mely őt körülveszi, nem sok épületes dologgal szolgál. Vagy ha mégis megbecsülik magukat az emberek az ő környezetében, egyik másik tán önkénytelenül is elvetheti annak dacára a sulykot. Lesz talán olyan is, ki nem úgy veti föl a szemét rá mint kellene . . . . . akarom mondani, a ki azzal a tekintetével megsérti benne a férjét imádó asszonyt.

Más ember ilyen körülmények között a boldogságát féltene, — Fényes Gabinak esze ágában se volt azt félteni. Más asszony fejét a diadalok elcsavarják, a tuozat feleségek ilyenkor bomlani kezdenek, hanem az az angyal hódításának tudatában elszomorodik — fáj neki a világ könnyelműsége.

S Fényes Gabi felesége homlokán csakugyan mintha pillanatra árnyék ült volna. Olyan lenge átlátszó árnyék, a melytől a gyertya világa vet, ha előtte egy másik gyertya lángja közte nagyobbab lobban. Senki észre nem vette, csak a szerető férj szeme akadt meg rajta.

Szentül meg volt róla győződve, hogy abból az árnyékból felleg, a fellegből öreg bora s abból meg végtére ha vihar nem is, de legalább is fűtyergés lesz. Hanem hát Fényes Gabi rosszul számított.

Az árnyék a miut megjelent, azonképpen el is tűnt arról a tiszta homlokról. Az áldott asszony ajakára nem jött egy panaszszó. El-túrte az alkalmatlankodókat; még csak ki se

lelkes fellépéseik által a létező szomorú viszonyokat orvosolni: törekvéseik az arra hivatottak erélyes támogatásának elégtelensége, hogy ne mondjam hiánya miatt többnyire eredménytelenek maradtak, míg élelmes ellenfeleink kelően tömörülve és előre megállapított terv szerint haladva, majdnem észrevétlenül jutottak oda, hol nekünk — a többségnek — kellene lennünk!

M. t. közgyűlés! Ez tovább így nem maradhat, ezen állapot fűrhetetlen, ennek meg kell változnia! Kell, hogy érvényt szerezzünk elveinknek a társadalomban, és pedig annyival inkább, minthogy elveink győzelme nemesak nátrányt nem okozna senkinek, hanem valóságos szerencse lenne a közjóra nézve is, a mennyiben t. i. ezen elvekben oly biztos horgonyra támaszkodhatnánk társadalmunk, mely azt a veszélyes rázkódtatásoktól egyszer s mindenkorra megóvná, és a békés fejlődés útján napról-napra előbbre segítené!

Rajta tehát m. t. közgyűlés! látogassunk el minél gyakrabban kedves otthonunkba! Legyen kath. körünk helyisége azon találkozási pont, hol a napi munkától elfáradva legszívesebben megpihenünk, hol hasznos olvasás, eszmecsere és vitatkozás által egymás ismeretkörét szélesítsük, — egymás nézeteit, felfogásait, ha szükséges, helyesítsük, — egymás akaraterejét fokozzuk, jellemét fejlesztjük és acélozzuk, hol végre barátságos találkozás és tisztos szórakozás által a testvéri összetartozás érzelme bennünk annyira kifejlesztessék, hogy az első keresztények példája szerint egy szívű és egy lélekű elvadván, ezen jellegünk egy magánviselkedésünkön, mint közéletünk minden nyilvánlatában felismerhető legyen, egyívő tartozásunk tudata pedig arra ösztönözzön, hogy az élet bármely körülményei között felmerülhető közös céljainkat közös eszközökkel és főleg egyesült erővel elérni törekedjünk! Ha ezt tesszük, úgy bizony reményhetjük, hogy az Isten is termékenyítő áldásával fogja kísérni igyekezetünket, gyümölcsözővé teendő erőfeszítésünket, és meg fogja engedni, hogy rajtunk is teljesedjenek a szent-

írás szavai: „Így lesznek az utolsók elsőkké, és az elsők utolsókká.“ (Mát. 20, 16.)

Mielőtt elnöki szöveget befajzom: mulaszthatlan szent kötelességemnek ismerem legmélyebb hálaköszönetünket kifejezni püspök urunk méltósága iránt azon kitüntető kegyességéért, melynél fogva magas rangja fényes polczáról szerény körünkbe leereszkedni nem habozott. Legyen szabad e lekötözés nemes tettét újabb bizonyítékául tekintem azon szent érdeklődésnek, melylyel a katolikus ügy iránt mindenha viseletik, valamint újabb értékes gyűrtje gyanánt az érdemek azon hosszú láncolatának, melyeket az egyház, a haza és trón körül magának már eddig is szerzett, és melyek valamint fényes nevének halhatatlanságot biztosítanak itt alant: egy bizonyára legszébb ékeik középendik hervadhatlan koszorójának ott fent! — Az igazságnak ezen koronája, bizom Istenben, biztosítva van ő méltósága számára: de mivel katolikus körünknek nagyméltóságu védnökeink hatalmas oltalmára még sokáig lesz szüksége: önkéntelenül is azt kell kívánnom, hogy érdemeik jutalmát minél későbbben vegyék el mennyekben, vagy is hogy a jó Isten méltóságos püspök urunkat és nagyméltóságu grófvédnök urainkat minél tovább éltesse a földön!

Nem szabad megfeledkezem azon nemeszívű jótételekről sem, kik nagylelkű adományaik által kör helyiségünk felszerelését lehetővé tették. Igaz, hogy szent ügy oltárára hozták áldozataikat, tehát némileg erkölcsi kötelességet teljesítettek, midőn adakoztak; de tekintve az emberi természetnek jóra való restségét és azon gyengeséget, melynél fogva az inkább gyűjtésre hajlandó mint osztogatásra, s mely gyöngeség különösen napjainkban van erősen kifejlődve: mégsem tagadható meg nagylelkű jótéveinktől az érdem elismerése, valamint én sem érezhetem magamat felmentve azon kötelesség teljesítése alól, hogy körünk nevében nekik legalább köszönetemet kifejezzem; mit midőn ezennel a legszívesebb készséggel teljesítetek: egyszeremind kérem az Istent, jutalmazza meg kegyes jótéveinket áldásainak

hűségével úgy ez életben, mint egykor az örökkévalóságban!

Hátra van még, m. t. közgyűlés! — hogy a t. választmány iránt is lerójam elnöki kötelességem adóját. A t. választmányának ugyanis, nem csak utánjárásába és fáradságába került, míg összejöveleink céljának megfelelő alkalmas helyiséget talált és azt észszerűen be is rendezte. És e fáradozás annál nagyobb mértékben méltánylandó, mennél bizonyosabb, hogy annak semmi anyagi kilátás, hanem egyedül csak a szent ügy érdeke volt szülőanyja! Legyen tehát legalább a m. t. közgyűlésnek kegyes elismerése a fáradozó jutalma, míg a hiven teljesített munka méltó bérért élvezdik. Attól, ki az ő szent ügyében fáradozóknak egyedül képes érdemek szerint megfizetni.

És most a m. t. közgyűlésnek — kegyes türelméért — mely köszönetemet nyilvánítva, ugyanazt teljes tisztelettel üdvözlöm és körünkre az Isten atyai oltalmát és áldását leedve s annak állandó fenmaradását, örvedetes virágzást és bő gyümölcsözést kívánva, a közgyűlést Jézus szent nevében megnyitom.

A zajos éljenek elhangzása után Péter Gyula titkár olvasta fel a titkári jelentést, mely magasan kiemelkedik a sablonos jelentések töltöt, s méltó kiegészítését képezi az elnöki megnyitásban körvonalozott eszméknek. Helyszüke miatt ezuttal a jelentésnek csak egy részét adhatjuk a következőkben:

Méltóságos Püspök Ur!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Hivatalom, melyet körünk választmányának bizalmából ideiglenesen viseltem — juttat ma engem a szerencséhez, hogy e gyülekezetben szót emelhetek; de megadja egyszeremind felszólalásom tárgyát is, mely nem lehet más, mint körünk egyévi működéséről való hűséges beszámoló.

A legdrágább érték, a melyre nézve sáfarkodásunkról a mely. t. közgyűlés előtt számot adni tartozom: az a szellem, mely körünk működését a lefolyt éven át éllette és vezette. Ez a szellem pedig, mely körünket életre hívta s egy éven át nevelte, ez a szellem: a katolizmus szelleme.

fakadt ellenük; egyetlen szavából nem lehetett kiérezni, hogy szomorúságot okoznak neki.

Pedig hát azt okoztak neki. Fényes Gabi tudta jól. S a férj szinte szemrehányást tett önmagának, hogy annak az angyalnak miatta kell naponként anyai megpróbáltatást kiállania. Pedig az az asszony méltó volna rá, hogy fölkeresse számára a régi paradiosomot; az volna neki való hely egyedül. Ott élnének azután ketten egymásnak zavartalanul, boldogul. A világ sivar lárámája oda el nem hatna, a küzdő emberek zaja megtörve, mint a patak esendes mormolása csak álomba ringatná őket.

Fényes Gabi szíve hevesebben dobbant meg erre a gondolatra. Hm. Hiszen ő tehetne valamit... És tett is.

Fényes Gabi járt-kelt. Hétszám utazott mindenfelé — pedig soha sem szokta tenni az előtt. S a hányszor megkerült, mindig úgy ragyogott az arca, a hogyan a prózai emberek csak akkor szokott ragyogni, mikor megütik a haupttreffert.

Az asszony nem tudta, mit gondoljon fölé. Megkérdezte egy ízben tőle:

— Egészen megváltoztál egy idő óta, Gabi.

— Lehet, kedvesem, mert sokkal jobban szeretlek, mint valaha — volt a patikus válasza, miközben szívéhez szorította nejét.

Megható kép volt, hogy az az angyal a keblére fajtotta fürtös fejét.

— Bizonyosságát is adom, lelkem, végzetlen szerelmemnek.

— Nos? — kérde az asszony kedvesen.

— Nos igen, rég tudom, hogy te nem vagy e világnak való. Szereztem számodra paradiosomot, hol ember meg nem talál, hogy perzeidet megszorítsa, hol madár dalol, virág nyílik...

— Mit beszélsz? — emelte föl fejét kíváncsian az asszony.

— Semmit. Eladtam a patikát.

— Eladtad? — kiáltá meglepetve az angyal — és miért?

— Hogy az árán szerzett birtokon zavartalanul élvezhessek a mi boldogságunkat. Ezzel az áldozattal tartozom neked, édes anygálm, — s én azt szívesen meghoztam.

Az asszony nem szólt. Némán meredt maga elé. És Fényes Gabi boldog volt. Tudta, hogy az az asszony nem talál szavakat, mivel köszönetét kifejezze. De hiszen így nemesebb, magasztosabb, meghatóbb a köszönet.

A férj homlokán csókolta a feleségét.

atköltöztek.

A város fölcserelették Zalamegyének egy elrejtett zugával, hová a vándormadár is alig talál vissza, ha tavasszal hosszú utjáról megér.

Fényes Gabi nem hiába mondta, hogy ember ott nem zavarja őket. El nem vetődött oda más, mint a fárhétí kántor, mikor a konvenczióját kérte s az is hamarosan hazatartott, nehogy az éjszaka ráterítse fekete le-

pedőjét az utakra s ott is csapást gyanítasson, hol a szekér tengelyig merül a sárba.

Mikor azután a madarak csakugyan elköltöztek, mikor az őszi kőd, méternyire beleette magát az angyal is istenkísértő utakba, mikor a szálló fehér pilék méltósággal kezdtek libegni az ablakok előtt, akkor az utolsó kö sem hibázott már a kínai falból, mely őket a nagyvilágtól elkülönítette.

Hanem azt a falat valaki mégis megmászta. Az a valaki egy angyal volt.

Fényes Gabi egy napon jó reggelt megmondani a feleségének. A kilincs mindenütt enged. Az ágy még érintetlen, olyan, a mint tegnap megvetették. Az asszony pedig sehol.

Az asztalon nyitott levél.

Fényes Gabi beletekint.

Hogy izgatottan végigfutja a sorokat, szemei elhomályosodnak, könnyecsek gurulnak elő pillái alól, lábai megremegnek, — egy székre rogyott.

Az asszony azt írja benne, hogy ne keresse, mert ő nem állhatta tovább ki azt a paradiosomi életet, azért elment kicsit körülnézni a világban. Magyarul azt szokták az ilyenre mondani, hogy elszökött.

— De ilyen irtózatos komisz utban! — fakadt ki Fényes Gabi keserűen.

Haj! Könnyű annak, a ki angyal. Könnyű a szép asszonynak, mikor szárnyát növeszt neki az unalom.

Napjainkban egyre sürűbben hangzik fel a panasz az exclusiv „felekezeti szellem” és ennek a maga érvényesítésére való törekvése ellen. Majd nemzeti, majd az egyetemes haladás, vagy a szabad tudomány, máskor a humanismus vívmányainak nevében szól a kárhözhatatás; pedig talán csak a panaszkodóknak háza ég — mindenik a maga által képviselt szellemnek félti cirikulussait. Ért legalább úgy hiszem, hogy nem csalódnék az, ki e panaszokat összefüggésbe hozná épen a katolikus öntudatnak az utóbbi időben észlelhető ébredésével.

Ez már eredmény, mérven t. közgyűlés! Észrevettük ébredésünket és panaszkodunk.

Sem felsorolni, sem bírálni nem akarom itt korunk sokféle szellemét, irányzatát; de azt sem kérdésképpen kérdezem, a m. t. közgyűléstől, hogy hát csak a katolicismus szelleme legyen az, mely a „türelem” sokszor igen kényelmes, de ritkán őszinte jelszavára, előre lemondjon a maga érvényesítéséről, s kitérjen a küzdelem elől? Bizonyára méltatlanság ilyent kívánni — bármily czímen — akár a felekezeti béke, akár a haladó műveltség nevében, attól a szellemtől, mely mindenütt igazságra és szeretetre tanít; de legnagyobb méltatlanság volna ez itt, szent István országában, hol az a szellem a polgárerényeknek is legelső ápolója volt. Hogy exclusiv ez a szellem? . . . 2000 éves bizonyosság rá, hogy e tekintetben sem érheti méltán a panasz. Csak az igazság rovására nem egyezkedik, de a szeretetben nem ismer elválasztó különbségeket. Ez az igazság exclusivitása! . . . mert a katolicismus az örök igazságokat nem emberi erőkre hagyatkozva keresi, hanem Istentől bírja; a szeretet pedig nem jelszava, hanem életereje.

Ez a szellem adott életet körünknek és ezt a szellemet ápolta keblén a lefolyt éven át; és nem félünk, hogy a haladó kor szemrehányással illessen bennünket, ha ehébez a szellemhez jövőben is ragaszkodunk.

Mélyen t. közgyűlés! A kiengesztelés nagy munkája! — erre irányult a lefolyt évben tevékenységünk. Az elidegenülteket türelemmel várni s visszavezetni az igazságra, vagy ezzel szeretetben felkeresni őket: ez volt szellemi tevékenységünk jellege. Torzképet alkottak maguknak az emberek a katolikus hittanról, azért idegenkednek tőle. Megváltoztatni e balvéleményt — visszavezetni az idegenkedőket az igazságra: ez volt a mi törekvésünk.

Meg kell vallanom m. t. közgyűlés! hogy a kiengesztelés munkája nagyon nehéz. És dacára annak, hogy városunk zömét ma is a ker. szellem lelkesíti, ma is hiven ragaszkodik hitéhez: az óhajtott célt külkörünk inkább megközelítették, mint mi. Tevékenység, életrealóság, buzgóság nyilvánul külkörünk mind-egyikében, lethargikus álom, mondhatnám bántó némaság az anyakörben.

Miben keresünk okát e bémultságnak? — Kétségtelen az, hogy körünk megalapításának ideje egybeesik politikai viszonyaink azon idejével, midőn az ellentétek a legélesebb körvonalakban kezdtek kidomborodni.

Megütöttek bennünket, m. t. közgyűlés! Mi felriadva, arcunkat takarók el kezünkkel, hogy elrejtjük az ités szegyenpirját. Száz fegyver kínálkozott védelmünkre, mi egyet sem tudunk felelteni. Nem volt meg bennünk az erő, az összetartás, az a szellem, mely vészben, viharban, 900 éven sértetlenül fentartotta, megvédte hitünket e hazában; az a szellem, mely Jézus nevével 100-adokon át a viharként zúdítá

harcosainkat törökre, tatárra: az a szellem kihalt belőlünk. Mi ennek a szellemnek felébresztésére alakítottuk meg körünket. Nem azért, hogy tömörülve visszavágyjunk a kapott vesszőcsapást, hanem azért, hogy fölébresszük az összetartozandóság eszméjét, új életre keltsük a kör tagjai között azt a szellemet, mely kell, hogy rugója legyen minden tetteinknek a társadalmi életben úgy, mint a családban. Ennek a szellemi irányzatnak nincs hadi zászlója, nincs harci riadója. Célja: katolikus szellemet önteni az egyesekbe, s ezt a szellemet át-lehelni az egész társadalomra.

Mivel pedig körünk megalakítása, egybeesik politikai életünk leghevesebb hullámszával — körünkre már születések reá nyomtak a politika a bün bolygató. Azóta részint elfogultság, részint a részakarát — nem engedi kivetni az elmékből ama balvéleményt, hogy körünk szülőanya a politika volt.

Ebben rejlik oka — mély. t. közgyűlés — a körünktől való id'genkedésnek.

De van más oka is.

Sokan vagyunk katolikusok — de csak Isten előtt; a világ előtt elrejtjük katolikus voltunkat. Melegednek sokan a tüznél Kaifás pitvarában, de mihelyt észrevetnek, egy gyáva szolgálónak csacsogásán elrémülve kiállják: nem vagyok ultramontán, nem vagyok klerikális! — mintha a ker. hit csak a klerusnak, s nem egyszersmind minden hívőknek közös kincse volna. Pedig a keresztény hívők bátorsága nem utcazi lázadásra, nem forradalmi merényletekre hivatik; hanem csak nyílt, egyenes szóra ott, a hol kell — és törvényes cselekedetre — a mikor kell. (folyt. köv.)

A jelentés konstatálja, hogy a kör tagjainak száma 1127. Összesen 4 fiók-kör működik, melyek az év folyamán 29 felolvasó estélyt tartottak. Volt ezenkívül 15 szabad előadás a gyakorlati életből merített témákról. A kör anyagi helyzete kielégítő, jövőtől közt szerepelnek: József főherceg, Prifach József jegyzőpósta, Benedek Ferencz kanonok és számosan a megyei arisztokráciából.

A nagy tetszéssel fogadott jelentés követte a választmány kiegészítése. Az alapszabályok értelmében kisorsolt öt tagot újból megválasztották. A leköszönt dr. Lauschmann jegyző helyére Kneifel Ferencz és Horváth Imre választották meg jegyzőkné, az eltávozott Bonitz Ferencz helyére a választmányba Klauz György választottott be póttagnak.

Mielőtt a közgyűlés véget ért volna, dr. Steiner Fülöp megyéspüspök szólalt fel, a következő nagyhatalmú szöveget intézvén a közgyűléshez:

T. Uraim! Én a legnagyobb örömmel jöttem körükbe, s örömmel fokozódott, mikor körükben megjelenhettem, mert egy fényes lelkes kath. nyilatkozat tanuja voltam, mert a kik e nyilatkozatnak létrehozói, azok az én hűveim. Legbőszőbb örömmel akarok kifejezést adni a fölött, hogy sat. István király ősi városában a katolikus tömörülés e nagy esakőze, a kath. kör nemcsak megalakult, hanem főpásztori örömmelre mondhatom, hogy virágzik. (Éljenés.)

Egyszersmind háláimnak akarok kifejezést adni mindazoknak, a kik a kath. kör létesítésében buzgalommal résztvettek, hálámat mélt. Prifach jegyzőpósta kanonok urnak, a kath. kör elnökönének lelkesült buzgalomért, jótékonyságáért s bőles vezetéséért, s hálámat a kör világi méltóságainak s mindazoknak, kik a kör vezetésében résztvesznek, végül a kath. kör valamennyi tagjának azon bátorságáért, hogy a kath. kör magasatos céljai körül sorakoznak.

Az Isten áldja meg esért minányjüket, katolikus hűveim!

Az apostolnak van egy nagy buszító szava: „Tekintsünk egymásra, s vetélkedjünk a szeretetben s jó cselekedetben”. A kath. körnek célja e sza-

vakban ki van fejeve. Jó cselekedetekben és szeretetben vetélkedjünk; e között legelső hitünknek bator megvállása, kath. érdekeinek bator védelme, s fejlesztése. Uraim, jelenleg nincs hatóság, mint kath. világi ember példája. Midőn a katolikus férfiak bátran sorakoznak, s egy szívvel-lellekkel vallják katolikus hitüket, akkor a gunynak s minden egyéb támadásnak szava elnémul, azoi lelkesült szava mellett, mindazokat áldja az Isten, kik bátran állnak a világ elé s vallják Szent István király hitét.

A ki Szent István király nyomdokában halad, azt gondolom, hogy jó magyar, azt gondolom, hogy legjobb magyar, (zajos éljenés és taps) hogy az apostoli királynak leghűségesebb alattvalója, (megújuló zajos éljenés.) Midőn tehát hitünket valljuk, mikor vallási érdekeinket védelmezzük, akkor mi a magyar haza polgári kötelességeit leghívőbb teljesítjük. (Éljenés)

S most kívánom, hogy azon buzgalom, bátorság s lelkesültég által, melylyel érdekeik védelmére szálltak, s melyet ezek fejlesztésében tanusítottak, sokan indíttassanak az öök példája követésére. Midőn rövid szivből fakadó felszólalásomban összefoglalom a mit mondtam, lelkem melyből kívánom és esdem le Isten áldását a kath. kör működésére és összes tagjaira. (Zajos éljenés.)

Ezután Prifach elnök néhány lelkes szóval bezárta a kath. kör első, emlékezetes közgyűlését.

Vasárnap délelőtt üdvözölő sürgönyök érkeztek gr. Zichy Nándortól, (ki távollmaradását mentette ki, csalai Kégl Györgytől és ifj. Zichy Jánostól. Este a belvárosi kath. körben vidám társasvacsora volt.

Egy havi közigazgatás.

Ugy a megye, mint a város közigazgatási bizottsága megtartották rendes havi ülésüket. Fontosabb megbeszélni való nem merült fel, s az ülések inkább a jelentések meghallgatására szorítottak.

A megyénéli

kedden délelőtt nyitotta meg az ülést báró Fiáth Miklós főispán. Az alispáni jelentés a közigazgatás rendes menetéről számolt be. A csendőrség jelentésénél Molnár Béla kérdést intézett a csendőrség szaporítása iránt, melyet a közig. bizottság már régebben szorgalmazott.

Az alispán megnyugtatta, hogy a honvédelmi miniszterium a fölterjesztés értelmében Sárbogádra és Martonvásárra rendelt csendőroket, jövő évben pedig Lovasberényben állítanak fel csendőroksót.

Bejelentették, hogy Fejérvári József iváncsai jegyző becsületértés miatt vád alá helyeztetett, s e miatt állásától fel lett függesztve. Kiss Vincze, Igar községi volt jegyző ügyében, ki 1891-ben az adókönyvek meghamisításával 207 frtot sikkasztott, s ezen összeget a Meszlény örökösökön akarta behajtani, elhatározták, hogy a pénzügyigazgatóságot megkeresik a Meszlényiek adójára vonatkozó adatokért.

A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügy kedvezőtlen. A betegék 98%/-a orvosi kezelésben részesült.

A megyei kórházra vonatkozólag Fiáth főispán tudatta, hogy tarthatatlan állapotokról győződött meg. A betegszobák túl vannak zsúfolva s maga az épület is egészségtelen. Miután a megyei kórházalap jól áll, a helyzeten segíteni lehet. Felhívta dr. Révfy Ferencz, főorvost, hogy tegyen ez irányban előterjesztést.

A főmérnök bejelentette, hogy Zichy Jenő gróf a sár-szt.-mihályi postahivatalt „Fehér Zichyfalva”-nak kéri elnevezettni. A bizottság a kérévnyt pártólólág terjeszti föl a keresk. miniszteriumhoz.

A tanfelügyelő jelentése szerint Hercegfalván a pusztai tankötelesek részére a miniszterium három iskola felállítását rendelte el.

A pénzügyigazgatóság és a kir. ügyészség jelentései megjegyzés nélkül tudomásul véettek.

A városnál

szerdán délelőtt ült össze a közig. bizottság. Az egyes jelentésekből kiemeljük a következőket:

A kinevezett állami anyakönyvvezető elfoglalta állását. Az anyakönyvvezetői hivatal dologi és személyi kiadásaira nézve a polgármestert felkéri, tegyen indítványt arra nézve, hogy a költségeket az állam viselje.

Az utadőleírásokról beterjesztett jelentés konstatálja, hogy 338 frt utadót téves kivetés folytán irtak elő; a többi elazegényedés és elhalálozás miatt behajthatatlan. A bizottság hozzájárult ezek törlesztéshez.

Dr. Major főorvos jelentése szerint az egészségügyi állapot a múlt hóban a város területén kielégítő volt. Született 104, meghalt 62 egyén; a különbözlet 42. A születettek közt volt törvényes fiú 50, törvényes nő 48, törvényes fiú 2, törvénytelen nő 4 és egy ikerpár. Házasságra lépett 40 pár. Meghalt 62 egyén, fi 32, nő 30. — Az állategészségügy javulóban van. 1 kutya hulláján vesztésűg állapotot talált meg, 1 db borjúnak a husa dobkór miatt vonatott el a közgyógyasztástól. A sertésvész január hóban megszűnt.

A tanfelügyelő jelenté, hogy a megürült városi tanítói állás választás utján betöltendő leszen. Választási elnöknek dr. Fanta Adolfot ajánlja. Felolvassa Alföldi Lipót polgáriiskolai tanítónak folyamodását, ki 5-öd éves pótlókat kér.

Székesfejérvár tanácsa dr. Zolnay Gyuláné szül. Sladics Ilona polg. iskolai tanítónő, kinek felügyeletére bizott iskolai szerződés több tárgy, mint arajlap elveszett, határozatilag felhívta, hogy köteles a 136 frt 06 kr. értékű tárgyakat vagy azoknak értékét 8 nap alatt visszafizetni. E határozat ellen Zolnayné folyamodást adott be a kultuszminiszterhez. Ezen ügyre vonatkozólag a közgyűlés fog határozni.

Langer tanító ügyében Festetich gróf tanfelügyelő indítványozza, hogy a kérdés tanítói lakást a tanács lehetőleg az újabb elfoglalni. A közig. bizottság fejezze ki nem tetszését a tanító eljárása felett s a kultuszminisztert feliratilag értesítse, hogy Langer felelősségét nem fogadja el. Festetich gróf tanfelügyelő indítványát elfogadták.

A törvényszék jelentésének felolvasása után Fittler közig. biz. tag kifejti, hogy az örökösödési eljárás életbeléptetése óta a jelenlegi tisztikar létszáma mellett az ügyek pontos vezetésében fennakadást fognak szenvedni. Indítványozza, hogy a miniszterhez kérvényt intézenek a tisztviselők létszámának felemelésé iránt. Az indítvány elfogadtott.

Farsang.

Szombat este szép látványt nyújtott a bálteremnél átváltozott színház belseje. Eleven virágos kert mosolygott a páholyokból s az erkélyről az egyruhokra és fekete báli öltönyökre, melyek odalent forgolódtak a hatalmas terem padlózatán. Elegáns és szép volt az ifjúsági bál, de kissé fészkes. A páholyok hölgyközönségét is szerették volna a tánczolókat közt látni, kikből alig került ki harmincz pár. Jelen voltak:

Ascher nővérek, Békessy nővérek, Deutsch Valéria Fach nővérek, Flits Stefánia, Göttmann Ilona, Gróf Ella (Füle), Gemmel Jenny, Hauser Irén (Budapest), Hamvassy nővérek, Klein Ilona és Czeza, Kaltaneckert Margit, Kecán Ella, Köröndi Aranka, Laufenauer Katica, Leéb Erzsike és Mariska, Lichtneckert Lujzika, Németh Jolán, Píck Helén, Reé nővérek, Ráty Margit, Szendeffy Emma, Say Tekla, Seidl Liza, Schwartzbach Flóra, Tantossy Marika, Ujházy Berta, Vértessy Mathild kisasszonyok; továbbá: Báró Jenőné, Bierbauer Viktorné, Bereczky Miksáné, özv. Dubovszky Károlyné, Deutch Ignácné, Fiáh Miklós báróné, Flits Miklós, Goumoens báróné, Havranek Antalné, Kaltaneckert Mártonné, Kecán Iszorné, Klökner Józsefné, Konold Frigyesné, Lauchmann Gyuláné, Lichtneckert Antalné, Lipcsey Lajosné, Mattesz Mihályné, Nagy Ignác, Németh Vinczéné, Palánszky Miklós, Pfann István, Reé Istváné Szeidl Lajosné, Szalávik Zeigmondné, Schwarzbach N.-né, Takács Károlyné, Udvardy Jánosné

Ujházy Sándorné, Vértessy Józsefné, Viidenauer Jánosné Warmbrandt grófné.

Nagy közönség részvételével a vidám hangulatban folyt le a déli vasuti műhely férfi dal együttesének vasárvasárnap esti mulatsága. A tánczot hangverseny előzte meg, melyben a dalkar pompásan előadott dalokkal, Hoffer József egy monologgal, Kúchen Ferencz egy dal előadásával működött közre. A mulatságban résztvettek:

Bercsik Róza, Balog nővérek, Bauman Cziza, Feigl Erzi, Babotai nővérek, Fülöp Teréz, Fülöp Emma, Galánthy Aranka, Gittinger Emilia (Bpest), Gyöngy Maris, Gyurkovits Anna, Gyurkovits Róza, Hortolányi Anna, Jandek Mariska, Juhász Cziza, Kautzky Mariska, Körösi Maris, Knittelhofer Mariska, Lichtneckert Mariska, Mandl Franciska, Matasch Róza, Mőzer Katalin, Magdics Mariska, Mejer Anna, Neproszer Margit, Nyitrai Etel, Nagy Zsófi, Pákozdi Erzi, Polónyi nővérek, Pausitz Ninus, Promper Róza, Rosner Adél, Radics Anna, Svarczinger Annuska, Sumits Anna, Schmölcz Teréz, Szini Gizella, Somogyi Emilia, Szabó Katica, Szilg Mariska, Szemer Erzsike, Szukop Teréz, Toma Karolin, Valentin Erzi (Veszprém), Wenczl nővérek, Viniçai Sarolta, Viniçai Margit, Zsátos Paula. — Asszonyok: A tarezec Károlyné, Berveier Jánosné, Blunzinger J. né, Brittinger Ferenczné, Bauman Frigyesné, Bürgermeister Györgyné, Dobros Istvánné, Feigl Sándorné, Feigl Józsefné, Fülöp Istvánné, özv. Fülöp L. né, Gyurkovits Antalné, Gyurkovits Ignác, Gyurkovits Alajosné, Horn Ágostonné, Hammer Endréné, Hungler Gy. né, Iker Pálné, Juhász Józsefné, Knittelhofer Ferenczné, Kovács Imréné, Kovács M. né, Kautzky Károlyné, Lasits L. né, Ludovits N. né, Méri J. né, Molnár Pálné, Moharos Sándorné, Mőzer Istvánné, Nagy S. né, Oszvát N. né, Nix Lenárdné, Reigl Antalné, Pákozdi Ferenczné, Rieder Nándorné, Rosner V. né, Radács N. né, Somogyi Lászlóné, Stumpf M. né, Schmölcz Gusztávné, Schwarczinger F. né, Szabó F. né, Szarka J. né, Szabó F. né, Szarka J. né, itj. Szemler F. né, id. Szemler F. né, Szukop Istvánné, Sumits L. né, Szilg J. né, Toma Károlyné, Tokai S. né, Viniçay Ferenczné, Viniçai F. né, Wenczl J. né, Vadász Józsefné, Zsalkó Istvánné, Zsátos Gyuláné stb. stb.

Városi és vidéki hírek.

— Személyi hírek. Dornis István Pomázra segédlelkésznek. Knezsits Pál városi hitoktató Ráczkevére. Knezsits József káplán Felcsuthra nevezett ki adminisztrátornak. Cs. a. y. Antal ráczalmási káplán Székesfejérvárra hivatott be székesegyházi káplánnak.

— Érik a gyümölcs. E czímmel lapunk szombati számában közöltük a bécsi Presse-nek br. Fiáh Miklós főispánra vonatkozó híret. Miután arról értesültünk, hogy a fentebbi czímet többen félremagyarázzák, szükségesnek látjuk kijelenteni, hogy ama kifejezés kizárólag a mai liberális rendszerre vonatkozik, s távolról sem szándékozott érinteni br. Fiáh Miklós magán személyét és egyéni integritását. Mi egyáltalán nem magán személyeket, hanem elveket támadunk. A mi a közlött hírt illeti, maga a Presse beismeri, hogy az tévedésen alapult.

— Bérbeadott állami szőlőtelep. Tudvalevőleg a földmívelésügyi minisztérium állami földet adott át a városnak, hogy ott szőlőtelep létesíttessék. A város nemrég kiadta ezt bérbe Szalatkai István veszprémi földbirtokosnak. — Daniel Ernő miniszter, értesülvén erről, leírta az szőlőtelep fel a várost, hogy a bérleti szerződést terjessze be, miután a minisztérium tartotta a jogot, hogy a telep bérbeadásánál is érvényben maradjanak az általa kikötött feltételek.

— Jubiláló takarékpénztár. A székesfehérvári takarékpénztár e hó 22-én ünnepeli meg fenállásának 50-ik évfordulóját. A közgyűlés különféle jótékony czélú adományokat fog megszavazni az évforduló alkalmából. A jubileum napján esti 8 órakor bankett lesz a Magyar Királyban, melyen az intézet igazgatóságán és választmányán kívül részt fognak venni városunk notabilitásai is.

— Helyben hagyott tulkiadás. A város 1895. évi költségvetésének előirányzatában 6559 frt 37 kr kiadás mutatkozott, melyre nézve a közgyűlés a póhtelt megazavazta. Fedeztetil kijelöltetett a megtakarításként mutatkozó 10,022 frt. A belügyminisztérium, mely az előirányzatot felülvizsgálta, a tulkiadás tedezését helyben hagyta.

— Megyebizottsági tagválasztás lez e hó 27-én Zámoly, Tács és Bodajk községekben. Mint értesülünk, a régi bizottsági tagok ellenjelöltekkel fognak megküdeni.

— Katholikusból katolikussá. Példátlann állé eset az, melyről inotai levelezőnk értesít. A egyes házasságban élő Kovács házaspár (a férj református volt, a feleség róm. kath.) évek előtt a csóori plebánia templomban Lajos és Elek nevű fiait katolikuskoknak kereszteltette meg. A gyermekek mint katolikuskok vezettek be az anyakönyvbe, mint ilyenek neveltettek és járultak az egyház szentségeihez. A ref. egyházhoz soha sem formailag, sem lényegileg nem tartoztak. Ennek dacára az inotai ref. eklezsia mint reformátusokat megadóztatta. A fiuk apelláltak a szolgabíróhoz, az alispánhoz, de hasztalan. A politikai és vallási erőszakosság elnyomta őket, s odakényszerítette, hogy katolikuskok létére kénytelenek voltak végigcsinálni az áttérési aktust, vagyis tanukkal kétszer jelentkezni a ref. lelkészi hivatalnál s bejelenteni, hogy kilépnek a ref. egyház kötelékéből. Ez a példátlan eset is bizonyítja, mily elbánásban részesülnek a kath. egyház s annak hívei a politikai hatóságok részéről.

— Gyűlések. Az önkéntes tüzoltó-egylet február 16-án délután 3 órakor tartja évi közgyűlést az őranya üléstermében. — A kereskedelmi társulat közgyűlése márcz. 2-ára tűzött ki.

— Tervrajzok a kiállításon. A város felszólítást kapott a honvédelmi minisztertől, hogy a székesfejérvári honvéd gyalogsági lakatánya és a honvéd kerületi parancsnoksági épület tervrajzait küldje be az országos kiállítás hadügyi csoportjába. A város a megkeresésnek eleget fog tenni.

— Utonálló csavargók. Veszdelmes találkozás volt özv. Házy Jánosnének vasárnap estefelé a hosszú-temetői uton két csavargóval. Kést fogtak rá, s megöléssel fenyegetve elrabolták arany karperczét s felső kendőjét. A rendőrség a kapott személyleírás alapján nyomozza a tetteseket.

Irodalom és Művészet.

165 hegedű átirat egy (soló) hegedűre jelent meg Greizinger Iván e téren már jó nevű zeneszerzőtől, Klökner Ede budapesti zenemű kiadónál. A 70 lap terjedelmű kötet tartalmaz 117 még eddig hegedűre sehol meg nem jelent magyar népdalt, s 45, a daskikus és modern zeneszerzők, mint Abt, Beethoven, Schubert, Lortzing, Franz, Grieg, Chopin, Yvon, Meyerbeer, Donizetti, Halévy, Kücken, Tschaykorszky, Jensen, Meyer, Hellmund, Greizinger, Yradier, Meud-Isouh, Wagner, Neesler, Raff, Schumann, Moszkowszky, Rubinstein stb. műveinek lézgedakesebb gyűjteményét fokozatos emelkedéssel, kezdők, haladók és művészek részére magán hegedűre. A hegedű-irodalom gazdagsága mellett is szerény magán hegedűre irt darabokban. Legtöbb darab zongorakísérettel van ellátva, pedig valami kevés hegedűsnek van rendezésére a kísérő zongora. Greizinger 165 hegedű átiratai e hiány pótlójak, mert a lezalasapabb tudással megirt művet alig nélkülözheti egy hegedűs irt, mely a kezdőknek kedvét éleszti a haladónak pompás szép előadó darabokat nyújt, a kész művészek pedig, a ki technikai s előadását csillogtatni akarja, oly anyagot adja a lezszabb és legraffináltabb módon kidő gőzött soló daraboknak, minőket eddig a világzeneirodalomban egy kötebe összegyűjve hiába kerestek. E darabok a hegedű pótlja a zongorát s a teljes harmonia a pályán hatások teljes feldolgozásban jutnak érvényre. bár ezáltal néve

a hegedő-technika minden eszközét, mégis minden alaposan képzett hegedős által lokuzdeto nehézségekkel. Főérdeme a gyűjteménynek az, hogy nem mint eddig történni szokott, a már régibb, mindenki által ismert klasszikus dolgokat adja, mint Peters-Litolf kötetei, hanem a jelenkori művész korifeusok mű remekait hozza, oly remek átiratban, melyek fölül a legelső zineművészek elragadtatással nyilatkoznak. Valamennyi átirat legelőzserűbb újrázással, előaoasi jelekkel van ellátva. Derék munkát végzett a szerző, valamint kiadó, hogy e páratlan értékes munkát piacra hozta. Ára 8 frt.

Irodalmi jelentés. M. tisztelt előfizetők szives elnézéséért esedezünk, mert Haszmann általunk fordított „Neveléstana” közbejött technikai akadályok miatt a kitűzött időre nem jelenhetett meg. Hisszük, hogy rövid két hét leforgása alatt elhagyja a récai lyceumi könyvsajtót. Megrendelhető elulírottaknál, Ára tűze 1 frt, kötve 1 frt 30 kr. Etiam erga sacra. Német-Bolyban, 1896. febr. 6 án teljes tisztelettel Virág Ferencz, Amberger Márton.

S z i n h á z .

Hétfőn Sugár Arankának, az aradi színház primadonnájának első felléptével adott a Szultán operette. Sugár kisasszonyról készséggel konstatáljuk, hogy szépen iskolázott, nagy terjedelmű hangjával csinosan tud bánni, megjelenése elegáns, játéka pedig kifogástalan. Tisztelői több rendbeli virágessokkal méltatták ez érdemeit. A darabban működött többi szereplőkről szólva, kénytelenek vagyunk megróni Hegyesit (Ali), ki az este szokása ellenére szertelenül tulzott. Réti Lina Roxelánt énekelte kedvesen. Nagy Gyula (Gaston) szerepében hallatta szép tenorját. A két basa: Kettentes (Németh) és Kellemetes (Lomiczy) elég rettenetes és elég kellemesek voltak.

Kedden Sugár Aranka második felléptével a Boregér került színpadra. A kisasszony ma este is rászolgált a fenti dicséretre. Csak a második felvonásban betétként énekelt Erkel-féle „Lagrange” áriánál vált hangja a magasabb fekvésben sikoltó érdessé s elvesztette középső regiszterének lágy kellemességét. Játéka azonban ma is kifogástalan volt. Adél szerepét Csongori Mariska játszotta kedves ügyességgel. Hegyesi (Eisenstein) ma frakkban ismét a régi sima és elegáns komikus volt. Nagy Gyula, mint Alfréd, nagyfokú rekedtséggel kiadott. Lomiczy Frank fogházgárgatót játszotta rutinnal.

Közgazdaság.

* **Vetőmagvak.** (Saját tudósítónk jelentése.) Budapest, febr. 11. Vöröshereből az öregszeműnek bár igen nyomott áron, de mégis jó kereslete volt, mert a külföld nemcsak hogy érdeklődik, de ily nagy szemű magból meglehetősen vásárolt is.

Lucerna. Aprószemű és egyáltalán másodrendű áru a héten nem forgott, ilyen minőségeknél semmi vételkedv sem volt, nagy szemű könnyebben elhelyezhető, de vajmi keveset ajánlanak.

Répamagból aránylag elegendő fogy. ellenben baltaczim nem bír az üzletlenségéből kibontakozni. Fümagvaknak határozottan jó kereslete van, az enyhébben fordult időjárásnál a többi gazdasági magvak is jól fogytak.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten:

Vörös here	28	- 35	frt.
Lucerna	28	- 38	"
Baltaczim	10	- 10 1/2	"
Bükk	5 1/2	- 6	"

Szerkesztői üzenetek.

S. E. Budapest. „Leontin” kétségkívül szép tollal van megírva, de annyira individuális, hogy inkább szépirodalmi lapban van helye. Mint olyan újságban, mely olvasói miatt kénytelen a legsikerültebb hangulatfésztésnél is előbbre tenni az elbeszélői záneret.

K. Ö. Sziveskedjék meghatározni, hogy egy-egy ciklert mily honoráriumot igényel.

Templomi szövetek gyára.

Kitűntetve 1871. * Kitűntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képvisele: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, ugymint: **casulát, vecsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stóliákat, menyezeteket, zászlókat stb.,** valamint egész **ornatust** a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

A legjobb Szin-Szappan

Schicht-féle szappan,

a kulcs bélyeggel

Uj találmány - zabadosmazva.

Tulajdonságai:
Igen jól kiszáritott, kitűnően tisztít, használatban a legtakarékosabb.

Jótáll a fehérnemű és kéz tisztaságáért és ártalmatlanságáért.

Kapható a legtöbb szakbavágó detail-üzletben.

Hirdetések felvételnek

a

kiadóhivatalban

Szent-István-tér 1. sz.

P SERHOFER R.-f é l e

GYÓGYSZERTÁR

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT

„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok, azelőtt általános labdacok név alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be ne bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek s alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszerül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztéstől és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértululások, aranyér, béltétlenség, s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok olyan könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetik.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük vissza-nyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említtünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyok győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Ur!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni szíveskedjék.

Neureuter Ignác, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni, és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinztel Josefá.

Eichengraberamt, Glöhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Tekintetes Ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszesszerint használá-ára Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Getschdorf, Kchlbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án.

T. Ur!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 9 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a., készítettnek valódi minőségben, s egy 16 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 fnt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 fnt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalvánnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 fnt 15 kr., 2 csomag 2 fnt 30 kr., 3 csomag 3 fnt 40 kr., 4 csomag 3 fnt 40 kr., 5 csomag 5 fnt 20 kr. és 10 csomag 9 fnt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kérétek csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatása.

legjobb szer minden köszvényes- és csúzos bajok. u. m.: gerincez-agy-bántalom. taggszagatás. ischias. migraine. ideges fogfájás. fülzaggatás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-tól. Évek

hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz STEUDEL tanártól. Űtés és szurás

által ujjkukacsz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Fagybalszam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos

tagokra és minden sebire, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsüggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv e-ly általános ismert kitűnő házi-szer hurut.

rekedtség görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegesé ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 fnt 50 kr.

Elet-esszencia prágai csöppek, megrontott gyomor, rossz

emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegesével 22 kr., 12 üveg 2 fnt.

Általános tisztító-só BULLRICH A. W.-tól. Kitűnő

házi-szer a rossz emésztés minden következményei u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam 1 üveg 50 krajczár. egy kis üveg

12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a láb-

izzadást s az általt képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr.

bérmentes küldéssel 65 kr.

Ezen itt felsorolt készítményeken az osztrák lapokban hirdettet őszes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

